

Slovo k povzbuzení na pátek 29. ledna 2021, pátek 3. týdne v mezidobí
Biblická čtení: Žid 10,32-39; Ž 37; Mk 4,26-34

Milé sestry, milí bratři,

po čtyřech dnech, kdy jsme se snažili svou duchovní pozornost věnovat jednotlivým svatým v minulých dnech slavených, zaměříme se dnes opět na biblická čtení, především na čtení první z Listu Židům.

Jeho desátá kapitola, respektive její druhá část, má již tón i obsah vnímatelně odlišný od kapitol předešlých. Již neposloucháme úvahy o pravém Kristově Božství a lidství (jako zejména v prvních dvou kapitolách), ani už tak jasně nezaznívají ústřední témata listu kroužící kolem Kristova velekněžství a dokonalosti a definitivnosti jeho velekněžské oběti (jako jsme četli v kapitolách předcházejících). Dnes slyšíme něco jiného, povzbuzení k vytrvalosti v křesťanské víře, ve věrném následování Krista.

Povzbuzení je umocněno poukazem na to, co všechno už museli první adresáti listu po křtu («kdy se vám dostalo světla») pro svou víru snášet («vzpomeňte na minulé doby, jak jste museli mnoho zápasit a trpět»), jak dobře a svatě se v těchto těžkých dobách dokázali s Boží pomocí chovat («soucitně jste pomáhali»), a to i navzdory tomu, že kvůli víře v Krista mnozí přišli i o veškeré své živobytí («s radostí jste snesli, když sami jste byli oloupeni o svůj majetek»).

Tato krásná slova jsou samozřejmě adresována nejprve křesťanům ze židovství někdy po polovině prvního století. Oni totiž byli prvními pronásledovanými křesťany vůbec, a to ze strany jejich bývalých souvěrců, židů, ze strany synagogy. Neměli to lehké ani v Palestině ani kdekoli jinde. Pro pohany byli stále Židy, jimi ale byli pro své křesťanství vyobcováni. Zvláště nedobře na tom byli kněží a levité, pokud se stali křesťany. Ti totiž svým příklonem ke Kristu ztratili i jediný legitimní zdroj své obživy, příjmy (desátky) ze služby v jeruzalémském chrámě. Proto se je všechny snažil pisatel našeho listu, Bohem inspirovaný, takto povzbudit.

Jelikož jsou tato slova ale univerzálně platným slovem Božím, jsou nějak adresována i nám. Všem nám se tak mají stát povzbuzením ve víře, povzbuzením k věrnosti v následování Pána Ježíše. Podobných povzbuzení je v Novém zákoně samozřejmě celá řada. Ani poukaz na minulou statečnost, na dřívější sílu snášet pro Krista všelijaké protivenství, na prvotní, raně křesťanské nadšení či prostě na „první lásku“ není ojedinělý. Víceero takto laděných formulací najdeme například v Pavlových listech, zejména v pastorálních epistolách Timotejovi a Titovi. A jedno překrásné a snad i nejznámější pak v Apokalypse, kdy vizionář Jan adresuje biskupovi efezské církevní obce tato (Kristova) slova: «Ale to mám proti tobě, že už nemáš takovou lásku jako na počátku. Rozpomeň se, odkud jsi spadl, navrať se a jednej jako dřív».

A je dobře, že právě takováto povzbuzení v Písmu svatém máme. Neblahá tendence vychladnout v lásce, a to jak k Bohu, tak k lidem, totiž v člověku skutečně je. Člověk je prostě schopen vychladnout v mnohém, i ve víře v Boha, i v následování Krista, stejně tak v konání dobra, v naplňování svých životních poslání a tak dále. Podobně jako je schopen vychladnout i ve svých mezilidských vztazích, láskách a přátelstvích. Jsme schopni ochabnout, znetečnit anebo i zcela odpadnout od Boha, od dobra, i od druhých lidí.

Ochabnutí může určitě nastat v dobách protivenství a pronásledování, v dobách vnějšího stresu a přetíženosti, kdy člověk – už vším tak zdeptán, zlomen anebo jen ze strachu – může podlehnout vnějšímu tlaku. Anebo prostě únavou a vyčerpáním „vyhořet“. Stejně může k ochabnutí dojít i v dobách zdánlivého či skutečného klidu. I ten může v lásce a horlivosti unavit, to se také často stává. Taková klidnější možná byla i situace prvních adresátů listu: Nejhorší vlna prvního pronásledování (ze strany synagogy) již skončila a nová, ještě mnohem horší a mohutnější (ze strany impéria) ještě nezačala (List Židům byl totiž nejspíše napsán ještě před rokem 70, rokem dobytí Jeruzaléma a definitivního konce jeruzalémského chrámu, protože o jeho kultu hovoří jako o stále fungujícím). První adresáti listu, křesťané ze

židovství, tak v době napsání listu žili nejspíš zatím v relativním klidu (což neznamená ovšem komfort).

Proto jsou dnešní slova povzbuzení určena možná zvláště těm, jejichž životní situace je nějak té prvních adresátů podobná. V každém případě zejména pokud nám ochabnutí v lásce k Bohu a Božím věcem nějak hrozí, anebo je již zažíváme, a to z jakýchkoli důvodů.

Jedna z možností, jak nás ve všech těchto případech povzbudit, pokud bychom tedy už neměli «takovou lásku jako na počátku», je právě poukázat na naši „první lásku“ ke Kristu, k Bohu, k následování. Připomenout ji, nechat nás na ni rozpomenout. A tím vlastně na zkušenost štěstí, kdy jsme Krista následovali, kdy jsme se pro něj rozhodovali, kdy jsme se pro něj s radostí nasazovali a byli ochotni i leccos snést.

Pokud se nás tedy nebezpečí anebo již realita ochabnutí nějak týká, tak se nechme dnešním Božím slovem povzbudit. Čím jsme starší, možná o to víc. Možná se pak – abychom se aspoň trochu dotkli i dnešního krásného evangelijního příměru – znovu více staneme rozkvetlým stromem, v jehož větvoví a stínu mohou najít odpočínutí druzí.

Pokud se nás něco podobného (zatím) netýká – a Bohu díky za to, pokud tomu tak skutečně je, tak si stejně dnešní povzbuzení Listu Židům dobře zapamatujme, a to pro dobu, kdy třeba jeho nutnost pocítíme, kdy ochabnutí třeba „zaklepe na dveře“ i našeho srdce a života...